

Alþingi
Erindi nr. P 132/1887
komudagur 27.4.2006

LSR
LÍFEYRISSJÓÐUR
STARFSMANNA RÍKISINS

Nefndarsvið Alþingis,
Menntamálanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 25. apríl 2006

Efni: Umsögn um 4. mgr. ákvæðis II. til bráðabirgða í frumvarpi til laga um Ríkisútvarpið hf., mál nr. 401.

Í morgun mætti undirrituð fyrir háttvirta menntamálanefnd þar sem nokkrar spurningar voru bornar upp er viðkoma 4. mgr. ákvæðis II. til bráðabirgða í frumvarpi til laga um Ríkisútvarpið hf. Málsgreinin er svohljóðandi:

Starfsmaður Ríkisútvarpsins sem hefur áunnið sér rétt til lífeyrisgreiðslna skv. 24. gr. laga nr. 1/1997, um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins, og ræðst til starfa hjá hlutafélaginu með minnst þriggja mánaða uppsagnarfresti í hálfu starf eða meira getur ekki hafið töku lífeyris fyrr en hann lætur af því starfi.

Eftir nokkrar umræður kom fram ósk um skriflega minnispunkta er viðkoma helstu áhrifum ákvæðisins á réttarstöðu sjóðfélaga í B-deild LSR.

Helstu áhrif gagnvart sjóðfélögum í B-deild LSR

Þegar rekstrarformi ríkisstofnana er breytt í hlutafélag er slíkt metið sem niðurlagning á starfi gagnvart sjóðfélögum í B-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins. Í 2. mgr. 30. gr. laga um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins nr. 1/1997 er kveðið á um rétt starfsmanna til áframhaldandi aðildar sé starf þeirra lagt niður en þar segir:

Sé staða eða starfi sjóðfélagans lagður niður á hann rétt á að vera áfram í sjóðnum og greiða iðgjöld sem miðuð séu við þau laun er hann hafði er staða hans var lögð niður og frá þeim tíma skulu iðgjaldgreiðslur síðan breytast til samræmis við meðalbreytingar sem verða á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu, sbr. 3. mgr. 24. gr.

Samkvæmt ákvæði þessu eiga ríkisstarfsmenn persónulegan rétt til að halda áfram aðild að B-deild sjóðsins sé starf þeirra lagt niður.

Með lögum um breytingar á lögum um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins nr. 141/1996 voru gerðar verulegar breytingar á sjóðnum. Þær helstu voru stofnun A-deildar en eldri réttindi að mestu óbreytt og varðveitt í B-deild sjóðsins. Sjóðfélagar fengu val um að velja milli þess að vera í A- eða B-deild LSR. Lögin voru síðan endurútgefin sem lög um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins nr. 1/1997.

Í 2. mgr. 4. gr. laga nr. 1/1997 eru tilgreind þau skilyrði sem starf þarf að uppfylla til að heimilt sé að greiða af því til B-deildar. Skilyrðin eru að starfsmenn séu " skipaðir, settir eða ráðnir til a.m.k. eins árs eða ráðnir með minnst þriggja mánaða uppsagnarfresti og starf þeirra sé eigi minna en hálfu starf." Að auki þarf launagreiðandinn að hafa heimild til að greiða fyrir

starfsmenn sína til B-deildar en henni var lokað fyrir nýjum launagreiðendum og sjóðfélögum með fyrrgreindum lögum nr. 141/1996.

Sjóðfélagar í B-deild LSR geta ekki hafið töku lífeyris samhliða starfi sem veitir rétt til aðildar að B-deild LSR, sbr. nánar ákvæði 24. gr. laga um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins nr. 1/1997. Sjóðfélagar verða því að hafa látið af því starfi sem veitt hefur rétt til aðildar að sjóðnum til að hefja töku lífeyris.

Umrætt ákvæði í 4. mgr. ákvæðis II. til bráðabirgða í frumvarpi til laga um Ríkisútvarpið hf. virðist vera ætlað það hlutverk að koma í veg fyrir að starfsmenn Ríkisútvarpsins sem eiga aðild að B-deild LSR geti samhliða starfi hjá Ríkisútvarpinu hf. hafið töku lífeyris. Verði ákvæðið að lögum, verður það sérákvæði sem gengi framur almennum ákvæðum laga um LSR. Væri ekkert slíkt ákvæði ættu starfsmenn rétt til að hefja töku lífeyris samhliða starfi hjá Ríkisútvarpinu hf. að náðu 95 ára markinu (þ.e. iðgjaldagreiðslutími og aldur ná 95 árum) eða við 65 ára aldur. Þar sem starf hjá Ríkisútvarpinu hf. uppfyllir ekki skilyrði til aðildar að B-deild LSR kynni slík staða að koma upp væri ekki fyrir að fara sérákvæði.

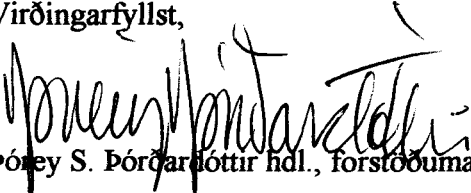
Aðild að B-deild LSR á grundvelli niðurlagningar á starfi er réttur sjóðfélagans og er óháður því hvort sjóðfélagi er í starfi eða ekki. Öll tengsl við laun eða önnur kjör starfsmannsins í framtíðinni eru óháð réttindum til aðildar á grundvelli 2. mgr. 30. gr. laga nr. 1/1997. Réttindin taka mið af starfinu sem lagt var niður og viðmiðunarlaun til greiðslu iðgjalda og lífeyris taka mið af því starfi og breytingum sem verða að meðaltali á launum opinberra starfsmanna. Þó ber að áréttta að hefji sjóðfélagi starf að nýju sem veitir rétt til aðildar að sjóðnum, sbr. 4. gr. laga nr. 1/1997, fellur rétturinn til aðildar niður á grundvelli 2. mgr. 30. gr. enda ekki þörf fyrir beitingu ákvæðisins þar sem sjóðfélaginn á orðið rétt til aðildar vegna hins nýja starfs.

Hjálagt fylgir til upplýsinga reglur sem stjórn LSR hefur sett varðandi áframhaldandi aðild að LSR í kjölfar niðurlagningar á starfi.

Tekið skal fram að undirrituð tekur ekki efnislega afstöðu til umrædds ákvæðis í frumvarpinu og er ofangreint aðeins sett fram vegna framkominnar beiðni frá háttvirtri menntamálanefnd um skýringar á áhrifum á réttarstöðu sjóðfélaga í B-deild LSR.

Sé óskað frekari skýringa verða þær fúslega veittar.

Virðingarfyllst,

Þórey S. Þórðardóttir hdl., forstöðumaður réttindamála

Hjálagt:

1. Reglur um áframhaldandi aðild að B-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins, sbr. 2. mgr. 30. gr. laga nr. 1/1997 í kjölfar niðurlagningar á starfi.

Reglur um áframhaldandi aðild að B-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins sbr. 2. mgr. 30. gr. laga nr. 1/1997 eða Lífeyrissjóði hjúkrunarfræðinga sbr. 2. mgr. 14. gr. laga nr. 2/1997 í kjölfar niðurlagningar á starfi

1. gr.

Umsókn og fylgigögn

Umsókn um áframhaldandi aðild að B-deild LSR eða LH vegna niðurlagningar á starfi skal að jafnaði berast í beinu framhaldi af niðurlagningu á starfi, vera skrifleg og beint til stjórnar.

Með umsókn samkvæmt 1. mgr. skulu fylgja eftirtalin gögn:

- Staðfesting launagreiðanda á því að viðkomandi starf hafi verið lagt niður og frá hvaða tíma.
- Staðfesting á þeim launum sem síðast var greitt af til sjóðsins, þ.e. kjarasamningi, launaflokki og þrepi eða sambærilegri kjaraákvörðun. Ef greidd eru biðlaun þá þarf að liggja fyrir staðfesting á fjárhæð þeirra og hvenær þeim greiðslum lýkur.

2. gr.

Tilkynning til aðila og val um greiðslu iðgjalda til B-deilda LSR, A-deilda LSR eða LH

Aðila skal tilkynnt skriflega um lyktir umsóknar sinnar og sé ekki orðið við umsókn skulu í tilkynningu koma fram ástæður synjunar. Í tilkynningu þar sem umsókn hefur verið tekin til greina skal sérstök athygli vakin á ábyrgð sjóðfélaga á fullum iðgjaldaskilum og tiltekinn sá gjaldstofn sem iðgjöld reiknast út frá, sbr. nánar 4. gr.. Jafnframt skal í tilkynningu vakin athygli á réttaráhrifum þess að iðgjöld falli niður sbr. 3. mgr. 6. gr. reglanna.

Sjóðfélaga, sem fengið hefur heimild til áframhaldandi aðildar að LSR eða LH vegna niðurlagningar á stöðu eða starfi, er heimilt að greiða iðgjald til A-deilda LSR, enda fellur þá niður réttur til að greiða iðgjald til B-deilda eða LH. Í tilkynningu til sjóðfélaga samkvæmt 1. mgr. skal jafnan vakin athygli á rétti viðkomandi til að greiða í A-deild óski hann þess.

3. gr.

Iðgjaldaskil

Sjóðfélagi, sem fengið hefur samþykki stjórnar fyrir áframhaldandi aðild að sjóðnum, ber sjálfur ábyrgð á fullum iðgjaldaskilum til sjóðsins.

4. gr.

Gjaldstofn

Gjaldstofn fyrir iðgjöld er 10% af dagvinnulaunum sem sjóðfélagi hafði er staða hans var lögð niður eða eftir atvikum þegar biðlaunagreiðslum lýkur sbr. 1. mgr. 5. gr.. Frá þeim tíma skulu iðgjaldagreiðslur taka breytingum til samræmis við meðalbreytingar sem verða á fóstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu, sbr. 3. mgr. 24. gr. laga nr. 1/1997 og 3. mgr. 8. gr. laga nr. 2/1997. Hagstofa Íslands reiknar vísitölu launa opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu. Jafnframt ber að greiða 10% iðgjald af orlofs- og persónuuppbót samkvæmt kjarasamningi.

Þegar staða vaktavinnumanns er lögð niður skal reikna iðgjald af vaktálagi í hlutfalli við meðaltals réttindaávinning vegna vaktálags síðustu þriggja ára fyrir niðurlagningu starfs. Hafi sjóðfélaginn ekki stundað vaktavinnu í full þrjú ár fyrir niðurlagningu stöðu, skal reikna iðgjaldið út frá meðaltals réttindaávinningi þess tíma sem hann stundaði vaktavinnu á síðustu þremur árum. Iðgjaldagreiðslur vegna vaktálags skulu taka breytingum til samræmis við meðalbreytingar sem verða á fóstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu.

5. gr.

Upphafstími

Aðild á grundvelli niðurlagningar á starfi tekur ekki gildi fyrr en launagreiðslum eða biðlaunagreiðslum fyrir hið niðurlagða starf lýkur eða þær hafa skerst. Ef sjóðfélagi fær greidd biðlaun sem nemur mismun á launum fyrir hið niðurlagða starf og launum fyrir hið nýja starf ber að miða upphafstíma aðildar á grundvelli niðurlagningar á starfi við þann tíma sem biðlaunagreiðslur hófust.

Sjóðfélagi ber ábyrgð á iðgjaldaskilum á þeim mismun sem myndast á iðgjöldum sem fyrri launagreiðandi greiðir af biðlaunum og þeim iðgjöldum sem greiða ber skv. 4. gr..

6. gr.

Innheimta iðgjalda

Eindagi iðgjalda er tveimur vikum eftir lok þess mánaðar sem greitt er fyrir. Ef launagreiðandi tekur að sér greiðslur fyrir starfsmann og laun eru greidd fyrirfram þá er eindagi iðgjalda 14 dögum eftir útborgun launa.

Eigi sjaldnar en ársfjórðungslega skal sjóðurinn bera saman þau iðgjöld sem sjóðfélagi hefur greitt og iðgjöld með hækkun skv. 1. mgr. 4. gr. og innheimta eða endurgreiða þann mismun sem myndast hefur.

Ef sjóðfélagi sem fengið hefur samþykka aðild í kjölfar niðurlagningar á starfi lætur iðgjaldagreiðslur falla niður í þrjú mánuði eða lengur skal litið svo á að viðkomandi hafi fallið frá rétti sínum til áframhaldandi aðildar að sjóðnum. Aðili hefur þó jafnan rétt til að hefja aðild að nýju innan 12 mánaða frá því að iðgjöld féllu niður hefji hann iðgjaldaskil að nýju innan þess tíma. Þegar iðgjaldaskil hafa fallið niður í þrjú mánuði skal aðila sent bréf með sannanlegum hætti þar sem vakin er athygli á þessari mgr. reglnanna.

Þegar iðgjöld hafa fallið niður skv. 3. mgr. skal iðgjaldatími stytur.

Sjóðfélagi sem fengið hefur samþykka áframhaldandi aðild að sjóðnum getur lagt fram skriflega beiðni þess efnis að fá að greiða af lægra starfshlutfalli en starf það var

sem rekja má aðild hans að sjóðnum til. Starfshlutfall má þó aldrei fara niður fyrir hálf starf. Aðili sem hefur fengið slíka heimild á jafnan rétt til að hefja iðgjaldagreiðslur af því starfshlutfalli sem hann gegndi í því starfi sem lagt var niður þó aldrei með afturvirkum hætti.

7. gr.

Samhliða starf sem fylgir aðild að LSR eða LH.

Hefji sjóðfélagi, sem fengið hefur samþykka áframhaldandi aðild að LSR eða LH starf sem fylgir aðild að sjóðnum fellur niður réttur til aðildar sem rekja má til niðurlagningar starfs. [Ef hið nýja starf er lægra starfshlutfall en hið niðurlagða starf er veitti rétt til áframhaldandi aðildar að sjóðnum er sjóðfélaga heimilt að greiða til sjóðsins vegna hins niðurlagða starfs sem nemur mismun á starfshlutfalli hins nýja starfs og því starfi sem lagt var niður.]¹

Láti sjóðfélagi af hinu nýja starfi innan tveggja ára er honum heimilt að hefja iðgjaldagreiðslur til sjóðsins að nýju vegna þess starfs sem lagt var niður. [Þegar hið nýja starf er hlutastarf og sjóðfélagi lætur af því starfi eftir tvö ár eða síðar fellur niður réttur til að greiða af hinu niðurlagða starfi í sama hlutfalli og hið nýja starf var.]²

8. gr.

Lífeyrir

Lífeyrir þeirra sem aðild eiga að B-deild sjóðsins eða LH vegna niðurlagningar á stöðu eða starfi skal miðaður við þau laun sem iðgjöld voru síðast greidd af með breytingum í samræmi við meðalbreytingar sem verða á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu frá því og þar til taka lífeyris hefst. Hafi sjóðfélagi látið af iðgjaldagreiðslu til sjóðsins fyrir árslok 1996 skal þó miða við laun í því starfi sem iðgjöld hans voru miðuð við í árslok 1996 en eftir það samkvæmt framangreindri reglu.

Sjóðfélagi sem fengið hefur samþykka áframhaldandi aðild að LSR eða LH í kjölfar niðurlagningar á starfi getur ekki talið þann tíma sem hann greiðir í sjóðinn á grundvelli þess starfs til tíma sem hann hefur gegnt hærra launuðu starfi eða störfum í að minnsta kosti tíu ár fyrr á sjóðfélaga tíma sínum sbr. 6. mgr. 24. gr. laga nr. 1/1997 og 6. mgr. 8. gr. laga nr. 2/1997.

Ákvæði 24. gr. laga nr. 1/1997 og 8. gr. laga nr. 2/1997 eiga við um lífeyri sjóðfélaga sem aðild eiga að sjóðnum vegna niðurlagningar á stöðu eða starfi eftir því sem þau geta átt við.

9. gr.

Lífeyrisskuldbindingar

Sá launagreiðandi sem lagði starf niður ber ábyrgð á skuldbindingum vegna lífeyrishækkana vegna iðgjaldagreiðslna til sjóðsins eftir að sjóðfélagi hefur fengið samþykka áframhaldandi aðild að LSR eða LH í kjölfar niðurlagningar á starfi.

¹ Samþykkt breyting á sameiginlegum fundi stjórnar LSR og LH þann 13. október 2004.

² Samþykkt breyting á sameiginlegum fundi stjórnar LSR og LH þann 13. október 2004.

10. gr.
Gildistaka

Reglur þessar voru samþykktar á fundi stjórnar LSR þann 18. desember 2002 og á fundi stjórnar LH þann 22. janúar 2003.